

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA

Afers Socials i Infància · Raúl Moreno

INTRODUCCIÓ

La crisi sanitària originada per la pandèmia de la covid-19 està tenint un impacte directe en l'àmbit social, que afecta molt directament les persones amb menys oportunitats i en una situació d'especial vulnerabilitat. Per exemple, l'aturada de l'activitat econòmica afecta de forma particularment intensa activitats i ocupacions associades a rendes relativament baixes (hostaleria i restauració, oci nocturn, neteja, petit comerç, etc.).

El Govern d'Espanya ha pres mesures de gran impacte que han permès mitigar aquesta caiguda d'ingressos. Els ERTO, les ajudes a autònoms per cessament d'activitat, la creació de l'Ingrés Mínim Vital com a darrera xarxa de protecció social, els fons europeus Next Generation o la pròrroga dels desnonaments a famílies vulnerables, entre d'altres, han compensat de manera notable la caiguda de rendes que s'hauria produït d'aplicar mesures basades en l'austeritat i la manca de protecció social, quelcom que ha diferenciat la gestió d'aquesta crisi en relació amb la realitzada durant la del 2011 pels governs estatals, autonòmics i europeu.

En grans xifres, l'any 2020, a més de les mesures descrites que, evidentment beneficien centenars de milers de catalans i catalanes, el Govern d'Espanya ha traspassat a Catalunya més de 3.000 milions d'euros per fer front a la covid, i que han permès al Govern de Catalunya complementar les mesures de reforç a alguns col·lectius afectats. A més, la flexibilització del límit de dèficit a les noves transferències impulsades pel Govern d'Espanya pot permetre a la Generalitat de Catalunya comptar amb uns 5.000 milions d'euros per fer front a la pandèmia i no deixar a ningú enrere.

Malgrat que aquestes mesures han estat fonamentals per evitar l'ensorrament social i econòmic del nostre país, alguns col·lectius socials han patit un deteriorament important en els seus ingressos, afectant aquells que de partida ja tenien rendes més baixes. Aquesta situació és especialment greu perquè ens apropa a situacions de pobresa estructural més difícils de revertir. Com a conseqüència, la demanda d'ajudes –com les que presten Càritas, Creu Roja o els bancs d'aliments– ha crescut enormement. Només cal recordar que a finals de l'any 2019, 431.000 persones vivien en condicions de privació material severa i que el 50,9 % dels catalans i catalanes experimentava dificultats per arribar a fi de mes, més de la meitat “amb molta dificultat”, com recull l'informe “El Estado de la Pobreza” de EAPN-ES . Uns indicadors que, sense cap mena de dubte, han empitjorat.

D'una altra banda, algunes de les mesures socials que mitiguen la caiguda de l'ac-

PLA DE XOC SOCIAL

**GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA**

tivitat tenen buits en la cobertura per disseny, o l'aturada de país ha afectat també la seva implementació i provoca que determinats col·lectius amb necessitats no es beneficiïn de les ajudes o triguin a rebre-les.

Assegurar una cobertura social més completa i resoldre els problemes d'implementació és un dels principals reptes als quals s'enfronta la gestió social de la pandèmia en els pròxims mesos.

En els pròxims mesos, Catalunya continuarà vivint un augment notable de les demandes socials com a resultat de la crisi, que afectarà principalment dones, infants, famílies monoparentals i persones immigrades en situació irregular. I ho farà en un escenari de desgast dels serveis de protecció social. Un desgast heretat d'anys de desinversió i de manca de línia política. La manca de pressupostos de la Generalitat (en els darrers cinc anys només se n'han aprovat dos) i la inexistència d'un full de ruta clar respecte a la modernització i sosteniment del nostre sistema implica que ara hem de fer front a un increment de demanda social amb un sistema feble, que funciona gràcies al compromís dels seus i les seves professionals i a un teixit social fort i implicat, però sense aposta clara per part de l'administració que en té les competències.

Catalunya disposa d'un Pla Estratègic de Serveis Socials 2020-2024 sense desplegar quan queden sis mesos per complir l'equador previst per a la seva execució. Una eina útil que no podrà ser desplegada a temps, entre d'altres, per decisió del Govern de Catalunya de no aprovar uns pressupostos per a l'any 2021. Les derivades d'aquesta decisió no són menors. Tampoc es podrà portar a terme cap reforma important del sistema residencial, ni reduir les llistes d'espera per accedir a una prestació per dependència. La congelació de la cartera de Serveis Socials des de l'any 2011 no permetrà fixar noves ràtios d'atenció ni actualitzar els serveis que es donen. Fa dos anys que el Contracte Programa de Serveis Socials està prorrogat i l'habitatge és, després de deu anys de Govern a Catalunya, el principal problema d'inclusió social dels col·lectius més desafavorits, posant en relleu que més enllà de les interessades discussions competencials, el Govern de Catalunya no ha estat capaç de fer una gestió eficaç en l'àmbit de l'emergència residencial.

Caldrà, per tant, superar la situació amb un esforç col·lectiu que enforteixi el sector públic, que reconegui l'actuació que els serveis essencials i de cures han tingut durant els darrers mesos de crisi sanitària, però que garanteixi també la seva continuï-

PLA DE XOC SOCIAL

tat en mesos posteriors. Si el sector sanitari és i ha estat cabdal per vèncer el virus, ara és el torn del sector social que, a banda d'haver estat també una peça clau en la recuperació sanitària, ha de continuar treballant per evitar que ningú es quedi enrere. El Pla de Xoc del Govern Alternatiu que presentem vol atacar les desigualtats des de polítiques de garantia de rendes, educació, treball, habitatge i serveis socials, amb especial atenció als infants i joves.

La ciutadania no pot continuar esperant un Govern de la Generalitat que ha actuat amb indiferència davant l'increment de les desigualtats a Catalunya. Durant els darrers deu anys no s'han pres les decisions que calien per enfortir el nostre sistema social, tot i tenir competències absolutes per fer-ho. Cal posar-nos en marxa després d'una crisi sanitària, econòmica i social que obliga a prendre decisions, a engegar polítiques, a fer política. Política per a tots i totes, especialment pels que més estan patint les conseqüències de la crisi econòmica i social.

S'imposa la necessitat de grans acords, de grans consensos de país que situïn el sector social en el centre de l'agenda política després d'una dècada de desinversió social i manca d'estratègia. Acords que han de sumar també el Tercer Sector Social i les diverses iniciatives ciutadanes solidàries generades a partir de la pandèmia, sense deixar de banda els Ajuntaments, que han tornat a demostrar la seva proximitat i capacitat de gestió per fer front a les dificultats de la seva ciutadania, sovint, amb l'absència del Govern de la Generalitat.

Pel que fa al Tercer Sector Social, cal reconèixer no només la seva importància cabdal en la provisió de serveis socials actualment, sinó també en la construcció històrica de les polítiques socials al nostre país. Catalunya no s'entendria tal com és sense la seva participació activa d'un extens sector social, que representa més del 4 % del PIB català, i que necessita estabilitat. Per al Govern Alternatiu de Catalunya, considerem el Tercer Sector i la col·laboració publicoprivada com dos motors essencials per portar a bon terme la recuperació econòmica i social de Catalunya. Cal, per tant, donar estabilitat al Tercer Sector mitjançant una Llei que els reconegui com a interlocutors necessaris en el disseny de les polítiques i una Llei de concertació que garanteixi la seva estabilitat econòmica.

Des del Govern Alternatiu de Catalunya tenim propostes, tenim idees, tenim equip i tenim determinació. A més, tenim la certesa que el nostre Pla de Xoc Social és un instrument de millora de la qualitat de vida dels ciutadans i ciutadanes que pitjor

PLA DE XOC SOCIAL

ho estan passant i una eina d'utilitat pels reptes que hem d'afrontar tots, com a societat, després de la covid-19.

En aquest Pla de Xoc Social que el Govern Alternatiu de Catalunya presenta, es recullen una sèrie d'actuacions que considerem que s'han d'aplicar amb urgència, sense perjudici de les polítiques que el Govern ha de desplegar durant l'actual legislatura. No es tracta, per tant, d'un recull de totes les polítiques aplicables per millorar el nostre sistema social, ni d'un catàleg exhaustiu de totes les mesures per pal·liar les desigualtats a Catalunya, sinó una prioritització de mesures que considerem urgents i efectives que cal implementar de forma imminent per evitar l'increment de les desigualtats en el pròxim any.

PLA DE XOC SOCIAL

CONTINGUT

EIX 1. **GARANTIR UNS INGRESSOS MÍNIMS**

- ACCIÓ 1. Ampliar la cobertura de la Renda Garantida de Ciutadania i l'Ingrés Mínim Vital
- ACCIÓ 2. Incrementar l'Índex de Renda de Sufficiència de Catalunya (IRSC) en un 5,03 %
- ACCIÓ 3. Nou mapa de prestacions socials a Catalunya

EIX 2. **NOU SISTEMA DE CURES I RESIDENCIAL**

- ACCIÓ 4. Impulsar l'atenció sanitària als col·lectius i territoris més desafavorits
- ACCIÓ 5. Simplificar els tràmits per dependència per reduir la llista d'espera
- ACCIÓ 6. Habilitar els centres residencials per a la tramitació dels PIA
- ACCIÓ 7. Revertir la privatització de l'assistència mèdica als centres residencials catalans
- ACCIÓ 8. Incrementar les places residencials i de centres de dia
- ACCIÓ 9. Implementar un nou model de cures potenciant els serveis d'atenció domiciliària

EIX 3. **ATENCIÓ ESPECIAL A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA EN RISC**

- ACCIÓ 10. Creació de la figura del Comissionat per a la Lluita contra la Pobresa Infantil
- ACCIÓ 11. Equiparar les prestacions socials de les famílies monomarentals i nombroses
- ACCIÓ 12. Revisió, simplificació i aplicació efectiva dels protocols de protecció a la infància en risc
- ACCIÓ 13. Garantir l'accés al lleure educatiu
- ACCIÓ 14. Alimentació 365 dies l'any
- ACCIÓ 15. Garantia de suficiència alimentària de l'alumnat vulnerable, a les escoles i instituts
- ACCIÓ 16. Destinar els recursos necessaris per fer front a l'emergència de salut mental en l'etapa d'educació secundària
- ACCIÓ 17. Combat de la bretxa digital entre l'alumnat vulnerable

EIX 4. **UNS SERVEIS SOCIALS FORTS PER NO DEIXAR NINGÚ ENRERE**

- ACCIÓ 18. Signatura urgent d'un nou contracte programa de Serveis Socials 2021-2025
- ACCIÓ 19. Implementar de forma immediata el Pla Estratègic de Serveis Socials 2020-2024
- ACCIÓ 20. Actualitzar la cartera de Serveis Socials

EIX 5. **EL TREBALL COM A ELEMENT D'INCLUSIÓ**

- ACCIÓ 21. Pla "De feina en feina" per al suport als trànsits laborals
- ACCIÓ 22. Programa FAE d'ocupació per als joves
- ACCIÓ 23. Pla de talent i acreditació "Prova el teu talent!"

EIX 6. **POLÍTIQUES PER GARANTIR L'ACCÉS A L'HABITATGE**

- ACCIÓ 24. Ajuts per a joves
- ACCIÓ 25. Convocatòria permanent d'ajuts al lloguer
- ACCIÓ 26. Tanteig i retracte

FINANÇAMENT DEL PLA DE XOC

ANNEX. QUADRE PRESSUPOSTARI DEL PLA DE XOC SOCIAL

PLA DE XOC SOCIAL

**GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA**

EIX 1. GARANTIR UNS INGRESSOS MÍNIMS

Les polítiques de garantia de rendes són un element cabdal per a la reducció efectiva de les desigualtats en societats com la nostra. Proveir la ciutadania en situació d'exclusió social d'un llindar mínim d'ingressos és positiu des de diferents punts de vista: permet una major cobertura de les necessitats, un abordatge més eficaç de les situacions, simplifica els circuits de prestacions econòmiques, passant d'una prestació puntual a una de sostinguda en el temps mentre dura la situació d'exclusió, i permeten ser vinculades a la reactivació laboral i introduir factors correctors dirigits a col·lectius específics

L'any 2019, un milió i mig de catalans i catalanes es trobava en risc d'exclusió social. El debat sobre les rendes mínimes i/o universals és un debat viu, que cal adaptar a la realitat de cada moment, tant pel que fa a la idoneïtat de la seva aplicació com per la capacitat econòmica de fer-les possibles.

A Catalunya, des de l'any 2017, disposem de la Renda Garantida de Ciutadania, gràcies a l'aprovació d'una Iniciativa Legislativa Popular, que va esdevenir un element d'optimisme pel que fa a la reducció de les desigualtats socials i la lluita per a la igualtat d'oportunitats. Més enllà dels condicionants i els requisits per rebre-la, l'objectiu de la prestació catalana era que l'any 2021 cap català ingressés menys de l'IRSC. L'articulat de la Llei defineix la Renda Garantida com a un dret subjectiu que deixa entreveure una certa voluntat d'universalitat per a aquelles persones amb pocs ingressos. La realitat a hores d'ara és que la Renda Garantida no arriba ni al 10 % de la ciutadania que la necessita, que el reglament per al seu desplegament es va aprovar tres anys més tard de la seva publicació i que des del Govern han estat diversos els problemes de gestió i dificultats d'accés a la prestació, especialment durant els primers anys de funcionament.

Recentment, el juliol de 2020, el Govern de l'Estat posa en marxa el Decret de l'Ingrés Mínim Vital, aconseguint que el nostre país se sumés a la resta de països europeus més avançats en polítiques de garantia de rendes. Una prestació que pretén erradicar la pobresa extrema i es dirigeix a grups concrets com una assegurança col·lectiva que rescata persones que pateixen carències severes i les empeny a la integració social, amb una mirada especial vers la pobresa infantil. És probablement una de les mesures socials més importants després de l'aprovació de la Llei d'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

Però la posada en marxa d'aquesta nova prestació de caràcter estatal i compatible

PLA DE XOC SOCIAL

**GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA**

amb les actuals rendes garantides autonòmiques, neix en una situació d'emergència social provocada per la covid, que ha fet que la seva implementació encara avui dia sigui millorable, fruit de la manca de personal funcional per tramitar-les a causa de la situació de pandèmia i pel gran nombre de sol·licituds rebudes. A tall d'exemple, el primer mes de funcionament (juliol 2020), es van aprovar tants Ingressos Mínims Vitals com Rendes Garantides de Ciutadania en tot el primer any de desplegament (2017-2018). El tràmit com a projecte de Llei al Congrés dels Diputats ha de servir per facilitar l'accés a la prestació i establir criteris comuns d'àmbit estatal.

És absolutament necessari que el Govern de la Generalitat millori el desplegament de la Renda Garantida de Ciutadania per fer-la arribar a totes les llars que la requereixen i més encara en la situació en què ens trobem. També pel que fa a l'Ingrés Mínim Vital i a la creació d'una finestreta única que faciliti la tramitació d'ambdues prestacions en un sol tràmit. Aquesta política pública ha de ser cabdal per al nou Departament de Drets Socials. Però no només aquesta: existeixen altres mesures de fàcil implementació que permetrien a més persones en risc d'exclusió social o en situació de pobresa millorar substancialment la seva situació.

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA

ACCIÓ 1.

Ampliar la cobertura de la Renda Garantida de Ciutadania i l'Ingrés Mínim Vital

Cal accelerar la signatura del conveni de col·laboració per a la creació d'una finestra única entre el Govern de l'Estat i el Govern de la Generalitat, que aclareixi la compatibilitat de les dues prestacions i que cedeixi, un cop valorat el funcionament d'aquest conveni, la gestió de la prestació a la Generalitat de Catalunya.

Les darreres modificacions de l'Ingrés Mínim Vital permeten una major col·laboració per part de les entitats del Tercer Sector Social en la detecció de persones o famílies en risc d'exclusió social que estan fora dels circuits reglats per demanar la Renda Garantida. Cal posar en marxa un sistema d'acreditació que permeti a les entitats socials participar en la detecció i l'assessorament de persones o famílies potencialment beneficiàries d'aquesta prestació, i que puguin adreçar directament a l'administració una proposta d'implementació de la prestació.

A més, és necessari encetar les modificacions legislatives en la Renda Garantida de Ciutadania perquè aquesta s'adapti a les condicions marcades per l'Ingrés Mínim Vital, ja que la Renda Garantida és subsidiària a qualsevol prestació estatal, tal com marca el seu reglament. Acabaríem així, per exemple, amb alguns requisits contradictoris entre les dues prestacions (períodes d'empadronament, entre d'altres). L'objectiu seria doblar la cobertura actual entre les persones que es troben per sota de llindar de la pobresa. Actualment la cobertura arriba només a l'11,2 % d'aquest col·lectiu, és a dir, unes 49.000 persones d'un total de 382.000. La millora en la detecció de casos i la participació del Tercer Sector Social, en un any hauria de permetre donar cobertura a més de 100.000 persones sota el llindar de la pobresa.

PRESSUPOST:

57,68M€

COBERTURA:

en un any

100.000

nous beneficiaris/àries
que viuen per sota el
llindar de la pobresa

EIX 1. **GARANTIR UNS
INGRESSOS MÍNIMS**

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA

ACCIÓ 2.

Incrementar l'Índex de Renda de Suficiència de Catalunya (IRSC) en un 5,03 %

L'actual Llei de pressupostos de la Generalitat de Catalunya (2020) fixa el valor de l'indicador de renda de suficiència de Catalunya en 569,12 euros mensuals i 7.967,73 euros anuals. Aquest indicador està congelat des de l'any 2010 i és el més referenciat per accedir a diverses prestacions socials a Catalunya recollides, moltes d'elles, en la Llei 13/2006, del 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic. També és l'indicador utilitzat per accedir a la Renda Garantida de Ciutadania.

Al conjunt de l'Estat existeix un valor similar a l'IRSC: l'IPREM, Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples, de quantia menor a l'IRSC perquè l'indicador català tenia en compte el nivell de vida més elevat a la nostra comunitat autònoma. Enguany, el Gobierno de España ha incrementat l'IPREM en un 5,03 %, en els pressupostos Generals de l'Estat per al 2021, fixant la nova quantitat en 564,90 euros mensuals i 7.908,60 euros anuals. En coherència amb l'increment del nivell de vida, però també amb el compromís del Govern de la Generalitat expressat en la tramitació de la Llei de Pressupostos de la Generalitat 2020, caldria incrementar l'IRSC en un 5,03 %. Per tant, amb l'increment, l'IRSC a Catalunya quedaria en 597,75 € mensuals i 8.368,5 € anuals.

Aquest increment no només suposaria que algunes de les prestacions, com és el cas de la Renda Garantida de Ciutadania, veiés incrementat el seu import, perfectament assumible per la Generalitat atès la complementarietat de l'Ingrés Mínim Vital, sinó que permetria que més persones i famílies estiguessin dins el llindar per accedir a moltes de les prestacions recollides a la Llei de Prestacions Socials de Caràcter Econòmic, fet que no suposaria tant un increment en la quantia d'aquestes, però sí que tindria una repercussió en l'abast de la cobertura social per prestacions a Catalunya.

PRESSUPOST:

41,39M€

COBERTURA:

en un any

300.000

nous beneficiaris/àries
potencials

EIX 1. **GARANTIR UNS
INGRESSOS MÍNIMS**

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA

ACCIÓ 3.

Nou mapa de prestacions socials a Catalunya

A Catalunya, el darrer estudi sobre el conjunt de prestacions socials es va fer l'any 2015, i concretava que existien un total de 149 prestacions diferents. D'aquestes, 70 són de caràcter econòmic, la majoria de les quals són competència de la Generalitat de Catalunya, i van adreçades a la cobertura de necessitats bàsiques, com per exemple el cofinançament dels ajuts d'urgència social, els complements de pensions baixes (no contributives, viduïtat...), Renda Garantida de Ciutadania, etc. Una de cada 4 prestacions gestionades per la Generalitat depèn del Departament de Drets Socials, cadascuna amb els seus requisits i tràmits concrets, fent que el sistema sigui ineficient i, a més, la dispersió de prestacions porta al fet que el conjunt de la ciutadania, i també dels i les professionals, no les demani per desconeixement.

Uns dels objectius de la Renda Garantida de Ciutadania era el de simplificar el sistema de prestacions per tendir a unificar-les, revisant les condicions d'accés, desburocratitzant els tràmits i facilitant-ne un accés universal, tot garantint l'equitat, la fiabilitat i l'harmonització. L'any 2015 aquest procés va quedar parat per part del Govern. Si bé és cert que difícilment les prestacions econòmiques de caràcter social podran reduir-se a una sola, cal iniciar amb urgència aquesta simplificació perquè existeixin les menys possibles, de manera que aconseguim evitar duplicitats, injectar eficàcia en el sistema social, facilitar la gestió per part dels i les professionals i del Tercer Sector Social i, fonamentalment, fer més entenedor i senzill a la ciutadania el seu accés, més encara si parlem de col·lectius en risc d'exclusió social.

Cal, doncs, de forma urgent, revisar la cartera de prestacions econòmiques de caràcter social per optimitzar la complementarietat amb el sistema de renda garantida, unificant altres ajudes, suports i prestacions existents i buscant l'eficiència tant del sistema com dels mecanismes d'accés.

PRESSUPOST:

300.000€

COBERTURA:

aproximació

Més de

3.300.000

persones reben prestacions econòmiques a Catalunya

(el 80% de caràcter estatal). La mesura pretén fer efectiu el tràmit burocràtic i cercar efectivitat en el sistema.

EIX 1. GARANTIR UNS INGRESSOS MÍNIMS

PLA DE XOC SOCIAL

GOVERN ALTERNATIU DE CATALUNYA

EIX 2. NOU SISTEMA DE CURES I RESIDENCIAL

La salut i les cures són elements fonamentals per a la igualtat d'oportunitats. Diversos estudis indiquen l'estreta relació que es produeix entre pobresa i salut. Les persones amb més dificultats econòmiques no només disposen d'un estat de salut pitjor d'aquelles més benestants, sinó que la seva esperança de vida és menor. No cal comparar grans territoris amb sistemes sanitaris diferents: dins del mateix sistema sanitari, la situació econòmica influeix en l'estat de salut. Aquestes diferències es poden veure, fins i tot, entre els diferents barris de la ciutat de Barcelona, i entre la mateixa ciutat de Barcelona i ciutats de l'Àrea Metropolitana amb rendes per càpita diferents.

Per aquest motiu, a més de treballar amb l'objectiu de recuperar la inversió perduda durant els darrers deu anys en el sistema sanitari català, de la necessitat d'enfortir l'atenció primària, reduir els temps d'espera, i d'impulsar encara més el caràcter comunitari dels serveis de salut, és del tot necessari aplicar en el sistema factors de reducció de les desigualtats.

Tanmateix, les cures han estat protagonistes en el darrer any. La covid-19 ha posat de manifest les fortaleses i debilitats del nostre sistema de cures, pel que fa als serveis associats a la Llei d'autonomia personal i atenció a la dependència i, especialment, al nostre sistema residencial i d'atenció a la Gent Gran. Ens ha demostrat que els sistemes social i sanitari han de treballar en constant coordinació si es vol donar un bon servei integral de cures a la ciutadania.

La situació de la dependència a Catalunya és molt preocupant. Compta amb el pitjor sistema d'atenció a la dependència d'Espanya amb 1,4 punts, quan la mitjana estatal és de 4 punts. Catalunya té 73.386 persones amb dret reconegut en espera d'atenció. A més, es troba entre les nou comunitats autònomes que no van mantenir la taxa de reposició de beneficiaris en el darrer any, disminuint-la en un 4,2%. Només quatre comunitats autònomes van augmentar el nombre de persones reconegudes en situació de dependència. Catalunya, però, és segona en retrocés, situant-se la xifra en 9.663 persones menys. Cal afegir que Catalunya va acabar l'any 2020 amb 6.796 persones beneficiàries de prestacions menys que a l'inici de l'any, incrementant-se també en 0,1 punts la llista d'espera.

En relació amb les places residencials, l'any 2020, Catalunya tenia 4.593 places residencials menys que l'any anterior. A 1 de març de 2021, la llista per accedir a una plaça pública de residència, segons dades del mateix Govern de la Generalitat, era

PLA DE XOC SOCIAL

**GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA**

de 17.543 persones. El Govern de la Generalitat no ha fet una aposta per un model públic de residència. Des de 2017 no s'han destinat recursos per a la construcció de noves residències. Recentment s'han incrementat els mòduls equiparant el Grau II i III, però continuem tenint problemes i llistes d'accés excessives per accedir als serveis residencials. A més, l'any 2017, el Govern es va comprometre a presentar un avantprojecte de llei de la gent gran i encara no s'ha elaborat.

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA

ACCIÓ 4.

Impulsar l'atenció sanitària als col·lectius i territoris més desafavorits

El 80 % del nostre estat de salut té a veure amb condicionants socials i, per tant, necessitem adaptar el volum i la tipologia de serveis al territori on es vol actuar, i de forma prioritària s'ha de fer als barris i ciutats més empobrides de Catalunya on les necessitats socials són més evidents, on l'atenció primària ha d'incrementar la inversió econòmica, els recursos humans i la visió/relació comunitària que es tradueixin, entre d'altres, en un increment del suport en psiquiatria i psicologia, en metges i metgesses d'atenció primària i executar de forma immediata el pla bucodental en l'atenció primària.

PRESSUPOST:

67M€

COBERTURA:

500.000

beneficiaris/àries

potencials concentrats en els barris més empobrits de Catalunya

EIX 2. NOU SISTEMA DE CURES I RESIDENCIAL

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU DE CATALUNYA

ACCIÓ 5.

Simplificar els tràmits per dependència per reduir la llista d'espera

Recentment, Astúries s'ha sumat a altres comunitats autònomes de la resta d'Estat i han posat en marxa un Pla de Xoc per a la reducció de la llista d'espera en dependència. Gràcies a això, Astúries i la Comunitat Valenciana han reduït a la meitat la seva llista d'espera en dependència, i ho han fet aplicant quelcom que des del grup parlamentari Socialistes i Units per Avançar vam proposar i aprovar per part del Parlament de Catalunya durant la XII legislatura. Cal reduir la tramitació a un únic procediment per al reconeixement de la situació de dependència i del dret a les prestacions, situar els professionals especialitzats com a empleats públics de referència, centralitzar la tramitació i facilitar l'accés al sistema per mitjà de la via telemàtica. A més, cal consolidar la tramitació d'urgència en determinades situacions i garantir un millor seguiment de l'atenció a les persones dependents. Per fer-ho possible, és del tot necessària la col·laboració dels ens locals i, per tant, la tramitació d'urgència d'un nou Contracte Programa de Serveis Socials.

PRESSUPOST:

300.000€

COBERTURA:

en un any

29.300

persones beneficiades de la reducció en un 40% de la llista d'espera per rebre una prestació de dependència

EIX 2. NOU SISTEMA DE CURES I RESIDENCIAL

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU DE CATALUNYA

ACCIÓ 6.

Habilitar els centres residencials per a la tramitació dels PIA

Des del mes de setembre de 2020, els centres residencials per a Gent Gran van poder acceptar nous ingressos. Malauradament, els èxits i les reserves de places covid han deixat places buides (1.753 en total) que des del mes de maig d'enguany estan sent ocupades, però de forma lenta. Des del març de 2021, més de 17.000 persones esperen per poder accedir a una plaça de residència.

El problema, en aquests moments, rau en la lentitud del procediment administratiu de reconeixement de grau de dependència, que col·lapsen els serveis socials municipals. En el cas de Catalunya, un any després de l'aplicació d'aquesta mesura, es calcula que la llista d'espera podria reduir-se en un 35 %.

Una part important del sector residencial demana des de fa anys poder formar part dels equips de valoració del PIA per alleugerir l'ocupació de les places i reduir les llistes d'espera. Caldria de forma urgent estudiar aquesta possibilitat per tal que les persones grans i les seves famílies puguin accedir de forma ràpida a un recurs residencial o a una prestació per dependència.

ACCIÓ 7.

Revertir la privatització de l'assistència mèdica als centres

La pandèmia ens exigeix reformes al nostre sistema residencial que no poden ser oblidades pel Govern de la Generalitat. Cap català o catalana pot quedar-se sense el dret d'accés al sistema públic de salut pel fet d'entrar a viure a una residència. Tal com es va aprovar al Ple Monogràfic sobre residències celebrat el passat mes de juliol al Parlament de Catalunya i a proposta del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, i tal com es va aprovar a la Comissió d'Estudi per al millorament de la qualitat de vida de les persones grans, cal revertir la privatització de l'assistència mèdica als centres residencials catalans perquè aquesta sigui assumida per professionals del sistema públic de salut.

Es tracta d'una modificació burocràtica sense cost per fer eficient el sistema,

COBERTURA:
en un any

6.200

persones beneficiades fruit de la reducció en un 35% de la llista d'espera per accedir a una plaça residencial

EIX 2. **NOU SISTEMA DE CURES I RESIDENCIAL**

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU DE CATALUNYA

ACCIÓ 8.

Incrementar les places residencials i de centres de dia

Actualment, a Catalunya hi ha 1.053 residències per a gent gran, amb un total de 59.935 places. El 82 % d'aquestes corresponen a entitats privades i el 18 % a entitats públiques. El concert i la col·laboració de places per part de la Generalitat amb residències privades modifiquen el mapa, fent que el 49,7 % de les places reben finançament públic (places de residències pròpies, de gestió delegada, concertades i col·laboradores) i un 50,3 % són totalment privades.

Abans de la covid-19, a Catalunya hi havia més de 5.000 places de residència i 5.000 de centres de dia buides, per manca de concertació de places, amb llistes d'espera que, a l'àrea metropolitana, superen els quatre anys. Actualment ens trobem en un parèntesi d'ocupació de les places que van quedar lliures (1.743 que deixen d'estar reservades) per l'impacte de la pandèmia, però, en qüestió de mesos, la situació tornarà a ser la mateixa que a finals de l'any 2019 i la necessitat de places residencials continuarà present.

El Govern ha destinat 0 € a la construcció de residències públiques en els pressupostos de 2017 i de 2020. Des del Govern Alternatiu considerem que cal posar fre a la desinversió pública residencial a Catalunya, prioritzant la construcció de noves residències públiques en aquelles zones on aquest recurs és inexistent. A més, cal concertar, com a mínim, 2.000 noves places abans de l'agost de 2022 per garantir cures de qualitat a les persones grans. A més el 10 % d'aquestes places residencials i de centre de dia han de ser destinades a persones amb discapacitat.

El Govern ha destinat 0 € a la construcció de residències públiques en els pressupostos de 2017 i de 2020. Des del Govern Alternatiu considerem que cal posar fre a la desinversió pública residencial a Catalunya, prioritzant la construcció de 10 noves residències públiques en aquelles zones on aquest recurs és inexistent. A més, cal concertar, com a mínim, 2.500 noves places residencials i 500 de centre de dia abans de l'agost de 2022 per garantir cures de qualitat a les persones grans. A més, el 10 % d'aquestes places residencials i de centre de dia han de ser destinades a persones amb discapacitat.

PRESSUPOST:

78,21M€

per a la creació de

2500 places,

la construcció de

10 residències 100%

públiques i **500 places de centre de dia**

COBERTURA:

aproximadament

5.000

persones que podrien accedir a noves places residencials, ocupant el 50% de les places actualment buides

EIX 2. NOU SISTEMA DE CURES I RESIDENCIAL

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU DE CATALUNYA

ACCIÓ 9.

Implementar un nou model de cures potenciant els serveis d'atenció domiciliària

Encetar una reforma en el model assistencial català que tingui com a objectiu millorar la qualitat assistencial de les persones grans, amb dependència i/o discapacitat, considerant la llar habitual com a element fonamental de l'assistència social i sanitària. Les persones que ho vulguin, han de poder romandre a casa seva fins que el seu estat de salut o d'autonomia facin inevitable la seva institucionalització.

Per fer-ho, cal incrementar el nombre d'hores, la tipologia de serveis i el finançament que s'ofereixen des del Servei d'Atenció Domiciliària, i d'altres que s'ofereixen des dels ens locals, incorporant també l'atenció sanitària domiciliària en un nou catàleg de serveis, entenent l'atenció domiciliària com social i sanitària amb serveis integrats. Caminar cap a la tecnificació de les llars mitjançant la domòtica, garantint l'accessibilitat i intensificant la relació de la persona resident amb el seu entorn social i comunitari.

Existeix un ampli acord, fruit de com la covid ha colpejat en els centres residencials, per tal que els sectors social i sanitari treballin de forma coordinada. Necessitem recursos residencials amb més presència sanitària, que cap de les persones residents hagi de renunciar al seu dret a ser atesa pel meu metge de capçalera, a ser atesa a un hospital si el seu estat de salut ho requereix, o de rebre una primera atenció mèdica pública de qualitat al centre residencial o a casa seva.

No es pot passar per alt que quan reclamem uns serveis residencials i d'atenció domiciliària de qualitat és necessari parlar de la situació laboral de les treballadores del sector. Els sous i les jornades laborals són precaris, fet que dificulta la cerca de professionals, l'estabilització de plantilles i la professionalització de les treballadores. Cal un increment de tarifes suficient que permeti una millora de sous i, naturalment, que porti a un conveni laboral reforçat. Un procés necessari, però que va més enllà del calendari marcat per aquest Pla de Xoc social.

EIX 2. NOU SISTEMA DE CURES I RESIDENCIAL

PLA DE XOC SOCIAL

EIX 3. ATENCIÓ ESPECIAL A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA EN RISC

La crisi sanitària derivada de la covid-19 està tenint un impacte econòmic i emocional molt important en la infància, sobretot en la més vulnerable. Save The Children assegura que el 60% de les famílies ateses va veure alterada la seva situació econòmica en la primera setmana de confinament.

Les necessitats van des de qüestions bàsiques, com l'accés a una alimentació adequada, fins a activitats educatives i de lleure, indispensables per al correcte desenvolupament dels infants i adolescents. Aquesta situació és especialment aguda en les llars monomarentals on les xifres de pobresa anteriors a la crisi se situaven ja al 43 % amb grans problemes d'accés a l'habitatge i a serveis bàsics com l'aigua, l'electricitat o els medicaments. La impossibilitat de l'educació presencial durant la primera etapa de la covid, a més, va privar els infants i adolescents de les famílies més desfavorides de l'única finestreta que tenien cap a oportunitats d'oci, de socialització, però també d'accés a beques i ajuts que compensaven les mancances materials i socials de les seves famílies.

El Govern Alternatiu de Catalunya és conscient de la urgència d'establir mecanismes compensatoris que permetin recuperar tot allò que s'ha perdut i impedir que la bretxa social que ja existia es faci encara més profunda.

La recent aprovació per part del Govern d'Espanya de la Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència enfront de la violència obre la possibilitat d'actualitzar i millorar el marc legislatiu català en relació amb la infància, centrat en la Llei 14/2010, de 27 de maig, de drets i oportunitats de la infància i l'adolescència. Una llei, la catalana, que onze anys després de la seva aprovació no compta ni amb reglament ni amb partida econòmica pròpia.

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA

ACCIÓ 10.

Creació de la figura del Comissionat per a la Lluita contra la Pobresa Infantil

Els índexs de pobresa infantil a Catalunya són molt preocupants sense que hàgim vist per part del Govern de la Generalitat cap política específica amb l'objectiu de reduir-lo. El Parlament de Catalunya durant la XII legislatura, i a proposta del grup parlamentari Socialistes i Units per Avançar, va aprovar la Creació del Comissionat per a la Lluita contra la Pobresa Infantil.

No acabarem amb la pobresa infantil amb una prestació, amb una política específica ni actuant només des de l'àmbit d'Afers Socials. És un problema transversal que requereix una acció coordinada de diferents departaments del Govern de Catalunya (educació, salut, justícia, habitatge, o afers socials, entre d'altres). La figura del Comissionat ha de servir per coordinar aquestes accions, per a la creació d'un grup d'experts en l'àmbit de la infància i també del tercer sector social, que estudi la situació, especifiqui les mesures a portar a terme, que en faci un seguiment i que avalui la seva eficàcia, i que traslladi a Catalunya l'Estratègia de Lluita contra la Pobresa Infantil presentada recentment pel Govern d'Espanya.

EIX 3. ATENCIÓ ESPECIAL A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA EN RISC

PLA DE XOC SOCIAL

ACCIÓ 11.

Equiparar les prestacions socials de les famílies monomarentals i nombroses

Tots els indicadors mostren que les famílies monoparentals es troben entre els principals grups de risc de caure en situacions d'exclusió social. La gran majoria estan formades per dones amb un o dos infants a càrrec i ara com ara, tot que s'ha avançat en el reconeixement de la seva situació, encara queda molt per recórrer. Cal que les famílies monoparentals vegin equiparades les seves prestacions a les que actualment reben les famílies nombroses.

PRESSUPOST:

5M€

COBERTURA:
aproximadament

8.000

famílies monoparentals

**EIX 3. ATENCIÓ ESPECIAL
A LA INFÀNCIA I
L'ADOLESCÈNCIA EN RISC**

PLA DE XOC SOCIAL

**GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA**

ACCIÓ 12.

Revisió, simplificació i aplicació efectiva dels protocols de protecció a la infància en risc

Cal enfortir els protocols d'atenció i detecció d'infants víctimes de violència familiar i abús sexual, millorant el compromís veïnal, de l'escola i altres entitats en contacte amb l'infant. També els protocols d'atenció i detecció de situacions d'assetjament, odi i/o discriminació per orientació sexual i d'identitat de gènere, especialment entre els adolescents, i impulsar un pla contra les discriminacions, per raó de gènere, raça, religió, discapacitat, edat i orientació sexual, que inclogui formació i campanyes de sensibilització i difusió dels valors de la diversitat, la pluralitat i la interculturalitat.

La prevenció és l'element fonamental de qualsevol política social. És probablement l'eina més efectiva per trencar les cadenes de pobresa i prevenir-les. D'aquí la necessitat de posar l'accent en l'existència de protocols eficaços i suficientment coneguts i aplicats per professionals de l'àmbit social i sanitari, que permeti incrementar la detecció i les derivacions als serveis especialitzats.

ACCIÓ 13.

Garantir l'accés al lleure educatiu

Articular un sistema públic que garanteixi l'accés al lleure educatiu a tots els infants i adolescents, prioritzant l'alumnat vulnerable i d'entorns d'una major complexitat, dotant-lo dels recursos necessaris perquè esdevingui una mesura de caràcter estructural en el desenvolupament integral de la infància i adolescència.

El lleure educatiu no només s'ha d'assegurar a l'estiu, mitjançant l'oferta de casals o colònies. Parlem també de com el lleure educatiu esdevé un element igualador i de socialització essencials per als infants i adolescents durant tot l'any, i és tot l'any que s'ha de garantir, mitjançant activitats de lleure fora de l'horari escolar.

EIX 3. ATENCIÓ ESPECIAL A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA EN RISC

PLA DE XOC SOCIAL

ACCIÓ 14.

Alimentació 365 dies l'any

Una lluita eficaç contra les desigualtats ha d'incorporar necessàriament la garantia d'accés a l'alimentació. L'accés a les necessitats bàsiques s'han de cobrir a través de polítiques de garanties de rendes, tal com s'especifica en aquest mateix Pla de Xoc Social del Govern Alternatiu. Fins que les polítiques de garanties de rendes tinguin una cobertura propera al 70 % de la població que té dret a rebre-la, arribant a nivells només assolits per CA com el País Basc o Navarra, cal assegurar que els infants tinguin garantida la seva alimentació a través de dos sistemes: menjadors escolars, que permeten garantir una alimentació sana i equilibrada i que complementa la socialització de l'infant, i l'alimentació fora de l'àmbit escolar. Per assegurar aquesta última, proposem l'extensió de prestacions econòmiques que garanteixin l'alimentació mitjançant elements no estigmatitzadors (targetes moneder, etc.) que permetin a les famílies adquirir els aliments allà on ho fa el conjunt de la població, fet que permet adaptar la compra a les necessitats familiars. En un any 60.000 persones haurien de beneficiar-se d'aquest nou sistema present ja a ciutats catalanes, com Barcelona.

PRESSUPOST:

63,5M€

COBERTURA:

60.000

famílies en situació de vulnerabilitat a Catalunya

**EIX 3. ATENCIÓ ESPECIAL
A LA INFÀNCIA I
L'ADOLESCÈNCIA EN RISC**

PLA DE XOC SOCIAL

**GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA**

ACCIÓ 15.

Garantia de suficiència alimentària de l'alumnat vulnerable, a les escoles i instituts

La crisi econòmica i social derivada de la pandèmia de la covid-19 ha incrementat la precarietat socioeconòmica de moltes famílies i agreujat les desigualtats d'accés als recursos i serveis educatius. De fet, a causa de les restriccions sanitàries i el seu impacte en el sector econòmic dels darrers mesos, hi ha famílies que han patit canvis en la seva situació socioeconòmica d'un mes per l'altre i d'altres que, en pocs mesos, des de l'inici del curs escolar, han patit davallades significatives i sobtades dels seus ingressos. Actualment no hi ha cap mecanisme previst per tornar a calcular els ajuts de menjador escolar en cas que la situació socioeconòmica d'una família canviï durant el curs, la qual cosa genera un impediment per tal que els infants que ho necessitin puguin accedir en igualtat de condicions als serveis educatius, com per exemple el servei de menjador escolar. És per aquest motiu imprescindible que el govern de la Generalitat de Catalunya, juntament amb els consells comarcals, acordi mecanismes de revisió permanentment els criteris de renda per a atorgar els ajuts de menjador escolar, per garantir l'accés al servei a l'alumnat que ho necessiti durant qualsevol moment del curs escolar.

D'altra banda, i per tal de garantir la suficiència alimentària de l'alumnat de secundària, cal recuperar el servei de menjador als instituts i els ajuts vinculats adreçats als joves escolaritzats en l'etapa d'educació secundària.

PRESSUPOST:

134,69M€

COBERTURA:

110.000

alumnes alumnes de secundària

**EIX 3. ATENCIÓ ESPECIAL
A LA INFÀNCIA I
L'ADOLESCÈNCIA EN RISC**

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA

ACCIÓ 16.

Destinar els recursos necessaris per fer front a l'emergència de salut mental en l'etapa d'educació secundària

La població jove i adolescent ha estat probablement de les més “castigades” en la pandèmia. Han estat els únics als quals no s’ha garantit el 100 % de la presencialitat en el curs escolar que deixem enrere, i que més dificultats han tingut de socialització fora del seu nucli familiar. Fruit d’aquesta situació, ja es disposen de dades que evidencien un increment del 25 % del nombre de trastorns alimentaris i addicions entre els joves, i una pujada alarmant de consultes per crisis d’ansietat i intents de suïcidi... En aquest sentit, el pròxim curs escolar el govern de la Generalitat ha d’incorporar els professionals necessaris als instituts per fer una correcta detecció i atendre adequadament aquesta nova emergència a les aules.

PRESSUPOST:

24M€

COBERTURA:

587

centres públics de secundària, contractació d’un psicopedagog més per a cada centre

EIX 3. ATENCIÓ ESPECIAL A LA INFÀNCIA I L’ADOLESCÈNCIA EN RISC

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU DE CATALUNYA

ACCIÓ 17.

Combat de la bretxa digital entre l'alumnat vulnerable

El darrer curs escolar, i per tant un any després de l'inici de la pandèmia, han començat a arribar els equipaments informàtics i connectivitats entre l'alumnat de 3r i 4t de l'ESO i d'alguns ensenyaments postobligatoris, però encara és nombrós l'alumnat exclòs d'uns mitjans i connectivitat imprescindibles per garantir el dret a l'educació en temps de pandèmia. És per això que el govern ha d'accelerar el Pla d'Educació Digital i prioritzar la distribució de mitjans i capacitació entre l'alumnat vulnerable de tots els nivells educatius, així com els centres d'alta i màxima complexitat, per tal de garantir la igualtat d'oportunitats educatives.

PRESSUPOST:

67M€

COBERTURA:

60.000

alumnes en situació de vulnerabilitat

**EIX 3. ATENCIÓ ESPECIAL
A LA INFÀNCIA I
L'ADOLESCÈNCIA EN RISC**

PLA DE XOC SOCIAL

EIX 4. UNS SERVEIS SOCIALS FORTS PER NO DEIXAR NINGÚ ENRERE

EIX 4. UNS SERVEIS SOCIALS FORTS PER NO DEIXAR NINGÚ ENRERE

El sistema de serveis socials ha de potenciar la persona com el centre de tot, empoderant-la i promocionant la seva autonomia. Un sistema que treballi per a la millora de la qualitat de vida de les persones, en qualsevol moment del seu cicle vital i amb una major equitat territorial en l'accés a les prestacions i els serveis.

Reforçar els serveis socials passa també per millorar les condicions laborals dels i les professionals que presten el servei. Actualment, el sistema compta amb un nombre molt elevat de personal interí, que ha de fer front a una ràtio d'atenció molt alta i amb processos cada vegada més burocratitzats que genera sobrecàrrega professional i abandona l'objectiu fonamental dels serveis socials.

Els ajuntaments i els serveis socials municipals han estat els que han posat en marxa mesures i recursos per cobrir les necessitats de la ciutadania i han hagut d'assumir les mancances de la Generalitat, qui ha defugit de les seves responsabilitats. Les entitats i el món local han patit més pressió per suplir l'abandó de la Generalitat mentre que han rebut menys inversió pública. Els serveis municipals són els que han donat resposta a les persones que més ho necessiten. És per aquest motiu que cal protegir-los, enfortir-los i dotar-los dels recursos necessaris.

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA

ACCIÓ 18.

Signatura urgent d'un nou contracte programa de Serveis Socials 2021-2025

La Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, estableix un nou marc de coordinació, cooperació i col·laboració entre el Departament i els ens locals per tal de permetre una prestació i gestió dels serveis socials que respongui a criteris de responsabilitat, transparència, equitat territorial i optimització dels serveis adreçats a les persones amb necessitats socials i que a més, es mantingui en un escenari pluriennal per tal de permetre més estabilitat financera als ens locals. A la pràctica, és la base amb la qual els ens locals financen els serveis socials. Actualment, el darrer contracte programa vigent correspon al període 2016 – 2019, i s'ha prorrogat durant dos anys. Enguany, es destina al contracte programa 253.140.118 euros, un 3 % més respecte a la inversió de l'any 2020, és a dir, només 7 milions d'euros més per al conjunt de municipis de més de 20.000 habitants que han de fer front a una greu crisi social provocada per la covid-19. Una quantitat clarament insuficient.

Cal plantejar de forma urgent la signatura d'un nou contracte programa per aquest 2021 i fins a l'any 2025. Catalunya necessita un nou contracte amb el món local, que actualitzi les línies i actuacions estratègiques, que incrementi les plantilles de treballadors i treballadores socials, educadors i educadores, i altres perfils tècnics, desbordats per l'increment de demanda i amb una situació de gran pressió que fa, entre d'altres, que s'incrementin les baixes laborals en aquest àmbit.

**EIX 4. UNS SERVEIS SOCIALS
FORTS PER NO DEIXAR
NINGÚ ENRERE**

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA

ACCIÓ 19.

Implementar de forma immediata el Pla Estratègic de Serveis Socials 2020-2024

El passat mes de febrer de 2020, el Parlament de Catalunya va aprovar per una amplíssima majoria parlamentària el Pla Estratègic de Serveis Socials 2020-2024, després que l'anterior finís l'any 2013. Hem estat sense Pla Estratègic durant set anys. El nou Pla és, per tant, un motiu de celebració, perquè marca els eixos que han de servir per modernitzar els serveis socials a Catalunya i perquè s'ha elaborat a partir de l'anàlisi i les aportacions d'agents i professionals del sector. És, per tant, un bon Pla i cal desplegar-ho.

A hores d'ara, el Pla Estratègic és un bon document que ja ha quedat desfasat quant a la seva aplicació, no només per la pandèmia sinó també per la manca de nous pressupostos durant l'any 2021. Dos anys abans de finalitzar el Pla, no s'haurà començat. En el moment en què els Serveis Socials necessiten ser reforçats, modernitzats, i interconnectats amb altres serveis com salut o habitatge... En el moment en què l'expedient únic esdevindria un avenç de gegant en la millora i acompanyament de les persones i famílies que arriben als serveis socials, el Govern torna a arribar tard.

Cal, per tant, endegar uns nous pressupostos que incrementin el finançament que el Pla preveia per als anys 2020 i 2021, i redoblar els esforços en la implementació del Pla Estratègic de Serveis Socials. No podem perdre més temps.

**EIX 4. UNS SERVEIS SOCIALS
FORTS PER NO DEIXAR
NINGÚ ENRERE**

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA

ACCIÓ 20.

Actualitzar la cartera de Serveis Socials

L'actualització de la Cartera de Serveis associada a la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials està congelada des de l'any 2011. El Parlament de Catalunya, tant en mocions com en diverses propostes de resolucions, ha instat el Govern de la Generalitat a renovar-la, per adaptar els serveis i els seus costos a la realitat del moment, per atendre les conseqüències derivades de la crisi del 2010, que se sumen ara a les conseqüències derivades de la covid-19. Els diferents Governos de Catalunya no han renovat la Cartera de Serveis Socials.

Tot i que aquesta és una mesura que no es pot implementar de forma urgent, perquè necessita un procés de negociació i concertació amb les entitats, professionals i institucions prestadores de serveis, és del tot necessari iniciar la seva revisió durant l'any 2021 si es vol solucionar de veritat el finançament dels serveis associats a la cartera, revisar les ràtios de personal per donar un millor servei o crear nous serveis relacionats amb noves necessitats sorgides a partir de les dues crisis que hem passat en poc més de deu anys.

PRESSUPOST ASSIGNAT
PER A LES TRES
ACCIONS:

429,28M€

COBERTURA:
al voltant d'

1.000.000

de persones

fan ús d'una o altra forma
anualment els Serveis
Socials a Catalunya

**EIX 4. UNS SERVEIS SOCIALS
FORTS PER NO DEIXAR
NINGÚ ENRERE**

PLA DE XOC SOCIAL

**GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA**

EIX 5. EL TREBALL COM A ELEMENT D'INCLUSIÓ

En el primer trimestre de 2021 el nombre d'ocupats a Catalunya se situa en 3.373.900 persones, el que suposa un increment de 33.300 llocs de treballs respecte al darrer trimestre de 2020 (un increment de l'1 %). El nombre de persones aturades s'ha reduït en el darrer trimestre en 38.200 persones, sent 499.700 el nombre total d'aturats en aquest trimestre. Aquestes reduccions van també estretament lligades a la reducció de la població activa, que s'ha reduït en 4.900 persones en els darrers tres mesos.

Sobre la taxa d'atur, a Catalunya se situa en el 12,90 %, sent de l'11,55 % entre els homes i el 14,35 % entre les dones. Aquesta taxa s'ha reduït respecte del trimestre anterior en un 0,97 %. Cal fer especial menció a la taxa d'atur dels joves menors de 25 anys, que arriba al 33,40 %. Sent un dels col·lectius més afectats, conjuntament amb les dones, per aquesta darrera crisi de la covid-19.

En aquest darrer trimestre ha augmentat el nombre de persones aturades de llarga durada. En concret hi ha 107.800 persones que porten a l'atur més d'un any i 99.400 persones que fa més de dos anys que pateixen aquesta situació. Han sofert un increment del 8,12 % i del 8,39 % respectivament.

Segons el tipus de contracte, durant el primer trimestre de 2021 el 80,71 % dels as-salariats tenia un contracte indefinit (un 0,51 % més que al darrer trimestre de l'any 2020) i el 19,30 % un contracte temporal. Les dades ens mostren que la temporalitat en aquest primer trimestre de 2021 s'està reduint.

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA

ACCIÓ 21.

Pla “De feina en feina” per al suport als trànsits laborals

Volem que els treballadors i treballadores que perden la seva feina estiguin acompanyats per l'administració fins a trobar-ne una altra, proporcionant les eines necessàries (formació, assessorament...) en aquest període de transició.

El principal problema que ens està provocant el canvi de model productiu és la destrucció de llocs de treball en alguns sectors i la creació de nous en altres. Aquest trànsit no s'està abordant des dels poders públics, deixant milers de treballadors i treballadores en processos que acostumen a acabar en atur de llarga durada de majors de 50 anys.

Garantir un servei ocupacional integral a totes les persones en el moment de la pèrdua del seu lloc de treball. Per aconseguir-ho, cal posar en marxa uns serveis d'intermediació a fi de realitzar una ràpida cassació amb les ofertes disponibles en el mercat de treball. I aportar l'acompanyament i formació necessari per relligar oferta i demanda.

PRESSUPOST:

260M€

COBERTURA:

77.300

treballadors i treballadores

EIX 5. EL TREBALL COM A ELEMENT D'INCLUSIÓ

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU DE CATALUNYA

ACCIÓ 22.

Programa FAE d'ocupació per als joves

De forma prioritària, es planteja identificar uns determinats programes segons el tram d'edat. Per això proposem el programa FAE (Formació, assessorament i experiència) segons cada tram vital dels i les joves, així com les seves necessitats cap al mercat de treball.

Tram 16-19 anys

Entre les persones joves de 16 a 19 anys no hi ha relació amb el mercat de treball, la seva presència és marginal, concretament només un 14% del total. Avui, tot i estar en l'edat legal de poder treballar, els joves ho posposen, es consolida un nou paradigma que comença a finals del segle anterior. En aquesta edat que comença la cruïlla juvenil: mentre uns, els més, segueixen en la seva formació acadèmica (cicles de grau mitjà o superior o formació universitària). Els altres, els menys, es queden buscant feina o en feines molt marginals i són les persones candidates a l'exclusió dels treballs que demanin uns mínims de formació mentre no la tinguin.

Per tal de combatre aquesta situació, cal posar en marxa un programa de reforç de la formació dual per assolir l'èxit educatiu i laboral en els primers anys d'inserció. Combatrem el fracàs escolar a la vegada que dotarem d'experiència i formació un perfil de jove per a qui la formació de llarg recorregut no resulta atractiva.

PRESSUPOST:

210M€

COBERTURA:

en total

164.648

joves desocupats

24.696

**joves desocupats
de 16-19 anys**

**EIX 5. EL TREBALL COM A
ELEMENT D'INCLUSIÓ**

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA

Tram 20-24 anys

Entre les persones de 20 a 24 anys és on comença efectivament la transició de l'escola al treball, "la tempesta perfecta", una oferta laboral escassa i una molt forta competència en la demanda, per una banda persones ben formades i, per l'altra, persones amb escassa formació que perden oportunitats, tot en el marc d'una alta volatilitat o rotació laboral que dificulta la formació en el lloc de treball.

Per això, cal implementar accions que garanteixen una primera experiència laboral, com el programa de primeres experiències laborals a les administracions públiques. Es prioritzarà la cobertura de llocs en tasques relacionades amb: la transició ecològica i l'economia verda, la digitalització de serveis, la cohesió social (atenció de la dependència i intervenció amb col·lectius vulnerables, rehabilitació d'entorns i habitatge), i el desenvolupament rural.

Tram 25-29 anys

Entre les persones de 25 a 29 anys s'observen els comportaments de la població segons el cicle de les titulacions superiors i els comportaments ens demostren que cada grup d'edat millora el seu nivell formatiu. En aquest grup d'edat és on haurem d'observar els seus indicadors d'activitat per veure, respecte al grup d'edat anterior, com consolidar la seva presència en la força laboral i com reeixir en la consolidació.

Davant d'això, volem reforçar el treball de qualitat mitjançant la implementació d'un sistema que proporcioni orientació professional, assessorament laboral i accions de formació. Aportar les eines que permetin recuperar els i les joves que han perdut la seva feina, reorientar-los cap a sectors de creixement i proporcionar la formació adequada per assolir-los.

75.589
joves desocupats
de 20-24 anys

64.363
joves desocupats
de 25-29 anys

**EIX 5. EL TREBALL COM A
ELEMENT D'INCLUSIÓ**

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA

ACCIÓ 23.

Pla de talent i acreditació **“Prova el teu talent!”**

Pla de xoc per proporcionar competències i acreditació professional per a totes les persones treballadores d'entre 16 a 64 anys, amb una prioritització de les dones i les persones en situació d'atur de llarga durada, de manera que els permeti disposar del coneixement adequat i el seu reconeixement. L'acreditació i la qualificació professional té un cost/benefici molt assequible per a l'administració i el seu impacte en les probabilitats d'inserció laboral s'incrementen substancialment. La llei d'FP ja recollia unes 100.000 acreditacions anuals, mentre aquest semestre se n'han fet unes 6.000. L'objectiu és aplicar les mesures necessàries per fer realitat aquesta xifra en el pròxim any.

PRESSUPOST:

30M€

COBERTURA:

336.831

aturats amb formació secundària o inferior que tenen experiència laboral prèvia

EIX 5. EL TREBALL COM A ELEMENT D'INCLUSIÓ

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU DE CATALUNYA

EIX 5. POLÍTIQUES PER GARANTIR L'ACCÉS A L'HABITATGE

L'emergència habitacional al nostre país és una realitat que persisteix ja fa massa anys. Si l'esclat de la bombolla immobiliària va posar en evidència les limitacions d'un sistema basat en la inversió especulativa, el crèdit temerari i el consum indiscriminat de sòl, les transformacions del mercat de l'habitatge i la manca de racionalitat i control públic ens han conduït a un increment desmesurat de preus, la proliferació d'habitatges buits, ocupacions irregulars, pobresa urbana, degradació d'habitatges i estigmatització de zones urbanes, frau habitacional, etc.

A més, els efectes de la crisi econòmica i una mala gestió de les administracions competents han incidit directament en la capacitat de les persones i les famílies per tirar endavant els seus projectes vitals, posant en risc la garantia del dret d'accés a un habitatge digne i adequat i incrementant les situacions d'insolvència i vulnerabilitat.

L'habitatge és una part essencial en la vida i la dignitat de les persones. Per això, accedir i mantenir un habitatge digne, així com els seus subministraments bàsics, és avui una de les principals preocupacions de la ciutadania i són els poders públics els responsables de garantir l'exercici efectiu d'aquest dret. La seva absència o l'habitatge precari dinamita sense remei la igualtat d'oportunitats.

La política d'habitatge ha de ser una política pública prioritària que exigeix la col·laboració i coordinació entre administracions, així com el consens amb els agents socials i econòmics i els moviments ciutadans.

Defensem una política racional d'habitatge que en primer terme combati el fort creixement de la desigualtat a Catalunya, protegeixi les persones davant situacions d'exclusió residencial i vetlli per una planificació racional i coherent de l'habitatge, d'acord amb les necessitats de la ciutadania, garantint els principis de justícia social, igualtat d'oportunitats, solidaritat, coordinació interadministrativa, corresponsabilitat i segona oportunitat.

Cal recuperar la iniciativa pública de la Generalitat en el camp de l'habitatge i la dignificació dels barris, reconstruint la concertació entre administracions i promovent una política pública integral que doni resposta a les necessitats de la ciutadania i sigui coherent amb la realitat del nostre parc edificat.

Segons dades de l'Observatorio Vivienda y Suelo, que pertany al Ministeri d'Hisenda, a Catalunya, el 2019 es van destinar 193,9 M€ a les polítiques d'habitatge. El

PLA DE XOC SOCIAL

**GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA**

2009 s'hi havien destinat 437,9 M€. A Catalunya la inversió en habitatge és de 33,1 €/hab. Estem per sota de la mitjana espanyola. De fet, som la 6a comunitat per la cua.

El preu de lloguer ha crescut un 29 % en el període 2014-2019. L'increment general s'ha accentuat especialment a Barcelona i a l'àrea metropolitana, on el preu mitjà d'un lloguer d'un pis de setanta-dos metres quadrats és actualment de 949 euros, segons dades del mateix INCASOL; significa un 38 % més que fa cinc anys.

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA

ACCIÓ 24.

Ajuts per a joves

La precarietat laboral i l'augment del preu de l'habitatge fan que l'accés a l'habitatge esdevingui gairebé inassolible per als joves, deixant-los sense opció perquè es puguin emancipar.

Posar en marxa ajuts retornables per a joves adreçats al pagament de l'entrada d'un pis (30 % del preu de l'habitatge). Serà en habitatges de segona mà de mercat lliure que no tinguin un preu/m² superior al mòdul de protecció oficial, sempre que la hipoteca representi menys del 30 % del sou dels compradors i que aquests tinguin 35 anys o menys. Els habitatges adquirits s'hauran de qualificar de protecció oficial i l'ajut rebut s'haurà de retornar en un termini màxim de 50 anys.

PRESSUPOST:

60M€

COBERTURA:

1.500

ajunts al pagament

**EIX 6. POLÍTIQUES PER
GARANTIR L'ACCÉS A
L'HABITATGE**

PLA DE XOC SOCIAL

**GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA**

ACCIÓ 25.

Convocatòria permanent d'ajuts al lloguer

En el darrer any s'ha fet un esforç en la dotació de les partides d'ajuts al pagament del lloguer, que ha arribat a moltes famílies a Catalunya, un total de 55.420, i també s'han habilitat convocatòries especials d'ajuts per a unitats familiars que tenen dificultats per al pagament del lloguer a causa de la covid-19.

Les convocatòries d'ajuts de lloguer tancades fan que algunes famílies, que en un moment donat es troben amb dificultats a l'hora de fer front al pagament del seu lloguer, es trobin amb la convocatòria anual tancada i el fet d'haver d'esperar a la següent les pot portar a una rescissió del contracte o a una demanda. Cal diferenciar de la convocatòria d'especial urgència perquè poden ser famílies que no hagin acumulat cap deute encara i l'oportunitat de tramitar un ajut immediatament evitaria per una banda l'inici de processos judicials i per altra assegurar a petits propietaris privats que depenen de les rendes de lloguer d'un habitatge puguin continuar mantenint els seus ingressos.

Per altra banda, una convocatòria oberta permanentment facilitaria la tasca de les Oficines Locals d'Habitatge que es veuen desbordades en els períodes de tramitació.

Cal dotar una partida pressupostària per habilitar una convocatòria d'ajuts de lloguer permanentment oberta.

PRESSUPOST:

6M€

COBERTURA:

10.000
persones

**EIX 6. POLÍTIQUES PER
GARANTIR L'ACCÉS A
L'HABITATGE**

PLA DE XOC SOCIAL

**GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA**

ACCIÓ 26.

Tanteig i retracte

La situació de les meses d'emergència de Catalunya és extrema, centenars d'expedients de famílies a l'espera d'un habitatge de lloguer social, afectats per un procediment d'execució hipotecària o desnonament per impagament de lloguer. Els Ajuntaments posen a disposició de l'emergència els habitatges de què disposen, els que provenen de l'Agència Catalana d'Habitatge i en alguns casos amb entitats que tenen habitatges buits.

Davant la situació extrema de les meses d'emergència, cal una actuació d'urgència decidida en l'exercici del tanteig i retracte que posi a disposició en un termini de temps un nombre significatiu d'habitatges en lloguer social.

Per tant, s'haurà d'augmentar el pressupost, de manera que en un any s'adquireixin 1000 habitatges com a mesura de xoc i puguin alleugerir-se les llistes de meses d'emergència.

PRESSUPOST:

30M€

COBERTURA:

3.000

persones aproximadament

**EIX 6. POLÍTIQUES PER
GARANTIR L'ACCÉS A
L'HABITATGE**

PLA DE XOC SOCIAL

 GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA

FINANÇAMENT

900M€

Fons Covid

414,5M€

Fons propis de la Generalitat
provinents dels Departaments
de Drets Socials, Educació,
Empresa i Treball

250M€

Fons de l'Estat

L'Estat Espanyol destina, recurrentment, a través de transferències dels Pressuposts Generals de l'Estat, fons a les CCAA per finançar polítiques de despeses. Al 2021, la partida de fons autonòmics per finançar polítiques de foment de l'ocupació, serveis socials o accés a l'habitatge és gairebé de 10.000 milions d'euros, el que suposa un creixement de 42%. D'aquests fons recurrents, de la part que pertoca a Catalunya, s'haurien de destinar 250M€ per poder tirar endavant el pla de xoc social.

A més, i de manera extraordinària per fer front a la pandèmia de la COVID-19 i a l'emergència sanitària, econòmica i social, el Govern d'Espanya va crear el juny de 2020 el Fons COVID-19 dotat de 16.000 M€ per donar suport a les comunitats autònomes en la prestació de serveis públics bàsics com l'educació, els serveis socials i la sanitat molt especialment.

El Fons COVID-19 es configura com un fons excepcional de caràcter pressupostari, no reemborsable, amb l'objectiu d'incrementar el finançament a les comunitats autònomes mitjançant transferències. En total, el Govern de la Generalitat va rebre del Govern d'Espanya 3.165,55M€ durant l'any 2020 i ha estat una de les principals receptores del Fons COVID-19.

De cara a aquest any 2021, el Govern d'Espanya ha continuat fent un esforç per garantir la suficiència de recursos a les comunitats autònomes i les entitats locals. En concret, els Pressuposts Generals de l'Estat pel 2021 contempen una dotació addicional de Fons COVID-19 de 13.486M€ per a les comunitats autònomes, una transferència que rebran i no hauran de tornar, i que els permetrà reforçar les seves polítiques socials i el model sanitari i educatiu.

La distribució d'aquests nous recursos es decidirà pròximament al Consejo de Política Fiscal y Financiera, que està previst que es reuneixi en breu.

Per tant, proposem que 900 M€, és a dir, una part d'aquests recursos addicionals posats a disposició de la Generalitat de Catalunya per part del Govern d'Espanya a través del Fons COVID-19 per al 2021, es destinin a les polítiques i mesures que formen part del Pla de xoc social.

De la mateixa manera, considerem que el Govern de la Generalitat de Catalunya ha de fer un esforç pressupostari similar perquè les polítiques socials siguin de veritat una prioritat i per no deixar ningú enrere. En aquest sentit, proposem que 414,5M€ dels fons propis provinents dels Departaments de Drets Socials, Educació, i Empresa i Treball es dediquin al finançament del Pla de xoc social.

En total, doncs, a través d'aquestes diferents vies de finançament podrem finançar el Pla de Xoc Social amb un import total de 1.564'5M€.

PLA DE XOC SOCIAL

**GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA**

QUADRE PRESSUPOSTARI DEL PLA DE XOC SOCIAL

	BENEFICIARIS	INVERSIÓ PLA DE XOC	INGRESSOS
EIX 1. GARANTIR UNS INGRESSOS MÍNIMS	400.000	99.552.283 €	900.000.000 € Fons COVID
ACCIÓ 1. Ampliar la cobertura de la Renda Garantida de Ciutadania i l'Ingrés Mínim Vital.	100.000	57.860.000 €	
ACCIÓ 2. Incrementar l'Índex de Renda de Sufficiència de Catalunya (IRSC) en un 5,03%.	300.000	41.392.283 €	414.545.318 € Fons propis de la Generalitat provinents dels Departaments de Drets Socials, Educació, Empresa i Treball
ACCIÓ 3. Nou mapa de prestacions socials a Catalunya.		300.000 €	
EIX 2. NOU SISTEMA DE CURES I RESIDENCIAL	540.500	145.513.153 €	
ACCIÓ 1. Impulsar l'atenció sanitària als col·lectiu i territoris més empobrits	500.000	67.000.000 €	
ACCIÓ 2. Simplificar els tràmits per dependència per reduir la llista d'espera	29.300	300.000 €	
ACCIÓ 3. Habilitar els centres residencials per a la tramitació de les PIA.	6.200		
ACCIÓ 4. Revertir la privatització de l'assistència mèdica als centres residencials catalans.			
ACCIÓ 5. Incrementar les places residencials i de centre de dia.	5.000	78.213.153 €	
ACCIÓ 6. Implementar un nou model de cures potenciant els Serveis d'Atenció Domiciliària.			250.000.000 € Fons de l'Estat
EIX 3. ATENCIÓ ESPECIAL A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA EN RISC	238.000	294.195.000 €	
ACCIÓ 1. Creació de la figura del Comissionat per a la Lluita contra la Pobresa Infantil			
ACCIÓ 2. Equiparar les prestacions socials de les famílies monomarentals i nombroses.	8.000	5.000.000 €	
ACCIÓ 3. Revisió, simplificació i aplicació efectiva dels protocols de protecció a la infància en risc.			
ACCIÓ 4. Garantir l'accés al lleure educatiu.			
ACCIÓ 5. Alimentació 365 dies l'any.	60.000	63.500.000 €	
ACCIÓ 6. Garantia de suficiència alimentària de l'alumnat vulnerable	110.000	134.695.000 €	
ACCIÓ 7. Emergència de salut mental en l'etapa d'educació secundària		24.000.000 €	
ACCIÓ 8. Combat de la bretxa digital entre l'alumnat vulnerable	60.000	67.000.000 €	
EIX 4. UNS SERVEIS SOCIALS FORTS PER NO DEIXAR NINGÚ ENRERE	1.000.000	429.284.882 €	
ACCIÓ 1. Signatura urgent d'un nou contracte programa de Serveis Socials 2021-2025.		99.859.882 €	
ACCIÓ 2. Implementar de forma immediata el Pla Estratègic de Serveis Socials 2020-2024.		229.425.000 €	
ACCIÓ 3. Actualitzar la Cartera de Serveis Socials.		100.000.000 €	
EIX 5. EL TREBALL COM A ELEMENT D'INCLUSIÓ	578.779	500.000.000 €	
ACCIÓ 1. Pla "De feina en feina" pel suport als trànsits laborals	77.300	260.000.000 €	
ACCIÓ 2. Programa FAE d'ocupació pels joves	164.648	210.000.000 €	
ACCIÓ 3. Pla de talent i acreditació "Prova el teu talent!"	336.831	30.000.000 €	
EIX 6. POLÍTIQUES PER GARANTIR L'ACCÉS A L'HABITATGE	14.500	96.000.000 €	
ACCIÓ 1. Ajuts per a joves	1.500	60.000.000 €	
ACCIÓ 2. Convocatòria permanent d'ajuts al lloguer	10.000	6.000.000 €	
ACCIÓ 3. Adquisició d'un miler d'habitatges	3.000	30.000.000 €	
TOTAL	2.771.779	1.564.545.318 €	1.564.545.318 € Total Ingressos